

WONEN LANGS ONBEVAARBARE WATERLOPEN

Coördinatiecommissie
Integraal Waterbeleid

samen werken aan water

Wie houdt niet van mooie waterlopen en beken waarlangs het goed vertoeven is. Gezonde waterlopen vol leven die als groenblauwe aders door onze dorpen, steden en velden stromen... Fantastisch toch!

Als beheerders van onbevaarbare waterlopen, werken we aan levende, natuurlijke en veilige waterlopen door een aangepast onderhoud. **MAAR DAT KUNNEN WE NIET ALLEEN.** Wie langs water woont, moet zich aan regels houden.

Deze folder richt zich tot wie langs een onbevaarbare waterloop woont. Langs bevaarbare waterlopen gelden de bepalingen van art. 89 van het Scheepvaartreglement.

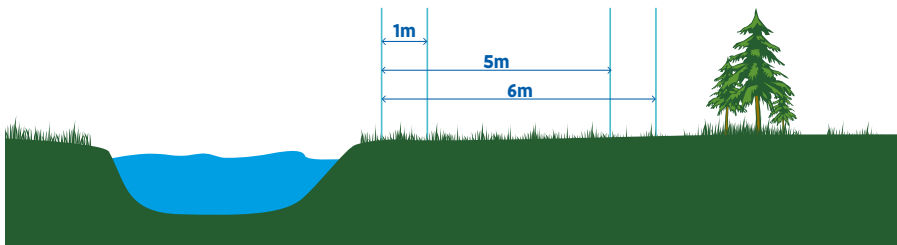
AFSTANDSREGELS

Oeverzones vormen de overgang van land naar water. Door hun bufferende werking zijn ze erg belangrijk voor de waterkwaliteit. Ze zorgen voor bescherming tegen erosie en inspoeling van bodemdeeltjes, pesticiden en meststoffen. Oeverzones zijn bovendien belangrijk om onderhoud of werken aan waterlopen te kunnen uitvoeren. Respecteer daarom volgende afstandsregels.

LANGS ONBEVAARBARE WATERLOPEN

5 METER ZONE

- × Een strook van vijf meter breed, landinwaarts gemeten vanaf de oevertop/taludinsteek, moet vrij toegankelijk zijn voor de waterloopbeheerder en voor onderhoudswerken. Voorzie bij voorkeur geen dwarsafsluitingen. Plaats je er toch één, zorg dan voor een poort of dwarsafsluiting die gemakkelijk weg te nemen is over een breedte van 5 m.
 - Nieuwe bovengrondse constructies en ophogingen zijn verboden.
 - Is een ondergrondse constructie onvermijdelijk? Stem vooraf af met de waterloopbeheerder. In elk geval moet er zwaar onderhoudsmateriaal kunnen over rijden.
- × Waterloopbeheerders mogen in de vijfmeterstrook niet-schadelijke ruimingsproducten zoals slib en gemaaide planten laten liggen, zonder dat je er een schadevergoeding voor krijgt.
- × Bemesten is verboden.

6 METER ZONE

- ✘ Op terreinen in gebruik voor een openbare dienst of een commerciële activiteit (uitgezonderd land- en tuinbouw) zijn pesticiden verboden op minder dan 6 meter van de waterloop.
- ✘ Naaldbomen op minder dan 6 meter van de waterloop zijn verboden.

1 METER ZONE

- ✘ Grondbewerkingen zoals ploegen of eggen zijn verboden.
- ✘ Gebruik van pesticiden is verboden.

ANDERE AFSTANDSREGELS

- ✘ Afsluitingen en hagen moeten tussen 0,75 en 1 meter van de oevertop staan en zijn maximaal 1,5 meter hoog.
- ✘ Bomen en struiken langs waterlopen hebben een belangrijke landschappelijke en ecologische waarde. Maar ze kunnen het onderhoud van de waterloop bemoeilijken. Opgaande bomen zijn toegelaten wanneer een tussenafstand van 12 meter gerespecteerd wordt. Ook houtkanten die regelmatig teruggezet worden zijn steeds mogelijk. Andere plantwijzen zijn enkel toegelaten na het akkoord van de waterloopbeheerder. Neem daarom eerst contact op met de waterloopbeheerder en bekijk in overleg de meest geschikte locatie voor de aanplant.
- ✘ In het Vlaams Ecologisch Netwerk (VEN) en op sterk hellende percelen is bemesting verboden op minder dan 10 meter van de waterloop. De VEN-gebieden zijn terug te vinden op www.geopunt.be onder 'natuur en milieu' en vervolgens 'natuur'.

LANGS GRACHTEN

- ✘ Langs grachten is een 1 meter teeltvrije zone van toepassing.
- ✘ Grachten kunnen geklasseerd zijn als publieke gracht, bijvoorbeeld wanneer het onderhoud ervan belangrijk is om lokaal wateroverlast te voorkomen. Langs publieke grachten kan een erfdiensbaarheidsstrook liggen met een recht van doorgang voor het onderhoud van de gracht en waar de beheerder niet schadelijke ruimsingsproducten mag achterlaten zonder dat dit recht geeft op een schadevergoeding. De beheerder van de publieke gracht bepaalt de breedte van de erfdiensbaarheidsstrook, die maximaal 5 meter kan bedragen.
- ✘ Een gracht volledig of gedeeltelijk dempen, verdiepen of verleggen kan enkel met een omgevingsvergunning. De ingreep mag ook geen verdroging veroorzaken of een versnelde afvoer van het regenwater of drainagewater. Het bufferende volume en de infiltratiecapaciteit moeten minstens behouden blijven.
- ✘ Ook voor de overwelving of inbuizing van een gracht is een omgevingsvergunning nodig. De inbuizing is beperkt in lengte, normaal maximaal 5 meter.

WIE BEHEERT ONZE ONBEVAARBARE WATERLOPEN?

Onbevaarbare waterlopen zijn ingedeeld in categorieën. Wie de waterloop beheert, hangt van de categorie af.

- × **1ste categorie**
Vlaamse Milieumaatschappij
- × **2de categorie**
Provincie, Polder of Watering
- × **3de categorie**
Gemeente, Polder of Watering

Het beheer van de gracht is afhankelijk van het type gracht.

- × **Publieke grachten**
Gemeente, Polder of Watering
- × **Baangrachten**
Wegbeheerder
- × **Niet geklasseerde grachten**
Aangelanden

BOUW- OF VERBOUWPLANNEN?

Voor werken in de bedding van een onbevaarbare waterloop heb je een 'machtiging' nodig van de beheerder. Kleine werken aan bestaande constructies die elders vrijgesteld zijn van een omgevingsvergunning (vroeger bouwvergunning) zijn dat niet in de 5 meter zone.

Neem vooraf contact op met de beheerder van de waterloop om goede afspraken te maken. De waterloopbeheerder adviseert ook de gemeente bij het uitvoeren van de watertoets vooraleer de werken vergund kunnen worden.

Voeg de detailplannen over de werken aan de waterloop toe aan de bouw-aanvraag. Geeft de waterloopbeheerder een gunstig advies via de watertoets, dan geldt dit als machtiging. De module 'machtiging' van de webtoepassing watertoets (**www.watertoets.be**) ondersteunt je bij het samenstellen van je aanvraag.

Bij overtredingen kan de waterloopbeheerder een proces-verbaal opmaken wat kan leiden tot afbraak van de constructie, boetes en vervolging.

Woning op kolommen

DE WATERTOETS

Wie wil bouwen heeft een vergunning nodig. De overheid die een vergunning aflevert, gaat na of jouw bouwproject schade kan veroorzaken aan het watersysteem. Zeker wanneer het project langs een waterloop ligt, zal de watertoets veel aandacht krijgen bij de vergunningsaanvraag.

Is er schade mogelijk? Dan bekijkt de overheid hoe je die schade kunt voorkomen, beperken, herstellen of compenseren.

VUISTREGELS

LAAT GEEN GAZONMAAISEL, SNOEIAFVAL OF GFT OP DE OEVERS OF IN DE 5M-ZONE LIGGEN

Organisch afval in het water kan opstoppingen veroorzaken. Wat blijft liggen, begint te rotten en rijk het water en de oevers aan. Hierdoor woekeren netels en andere planten, wat leidt tot onstabiele en afkalvende oevers.

VERSTERK ZELF DE OEVER NIET

Slecht uitgevoerde oeverversterkingen zijn vaak onstabiel. Als ze loskomen en afkalvingen veroorzaken, kan dat tot wateroverlast leiden. Om oeverversterkingen aan te brengen is een machtiging nodig van de waterloopbeheerder. Veelal is ook een natuurvergunning of omgevingsvergunning vereist. Contacteer de waterloopbeheerder voor meer informatie.

BOUW NIET ZOMAAR EEN BRUGJE OF EEN OVERWELVING

Bruggen die niet correct gebouwd zijn, kunnen loskomen en problemen veroorzaken. Om een brug te bouwen heb je ook altijd een vergunning en een machtiging nodig. De brug blijft eigendom van de bouwheer. Ook herstellingen zijn ten laste van de eigenaar. Hetzelfde geldt voor het aanbrengen van overwelvingen en inbuizingen. Neem je daarbij gronden in van de waterloopbeheerder, dan moet je ook met hem een overeenkomst sluiten.

HOOG NIET ZOMAAR OP

Door op te hogen in overstromingsgevoelig gebied wordt ruimte ingenomen waar water voorheen kon staan. Het gevaar voor wateroverlast in de omgeving zal hierdoor toenemen. Voor een aanzienlijke reliëfwijziging heb je dan ook een vergunning nodig en deze zal enkel toegestaan worden indien geen ruimte voor water verloren gaat.

NIET SLUIKSTORTEN

Zwerfvuil, illegaal gedumpt afval, assen en onverbrande resten van afvalverbranding ontsieren niet alleen de waterloop, ze verontreinigen ook het water en kunnen voor opstopping zorgen. Plastiek en ander drijvend afval komen in de voeding van vogels, vissen en vele andere dieren terecht met sterfte en zelfs verontreiniging van onze eigen voeding tot gevolg. Niet-drijvend afval zorgt dan weer voor hindernissen in de waterloop en een verminderde afvoercapaciteit.

WATER ONTTREKKEN

Wie water wil onttrekken uit een onbevaarbare waterloop of een publieke gracht, moet dit melden aan de waterloopbeheerder. Voor een permanente toelating kan je een machtiging aanvragen. Op www.vlaanderen.be (rubriek waterbeheer) vind je hierover alle info.

GEBRUIK GEEN PESTICIDEN

Door de bodem, via regenwater of bij een overstroming komen pesticiden in het water terecht. Daar beschadigen ze het waterleven of veroorzaken problemen bij de productie van drinkwater. Daarnaast kan door het gebruik van pesticiden de stabiliteit van de oever verzwakken met uitspoeling of verzakking tot gevolg. Op www.zonderisgezonder.be vind je tips over hoe je zonder pesticiden aan de slag kan.

RATTEN BESTRIJDEN

De Vlaamse Milieumaatschappij bestrijdt de ratten langs de waterlopen die ze zelf beheert of waar ze een overeenkomst met andere waterloop- en terreinbeheerders heeft afgesloten. Ook de provincies en gemeenten bestrijden ratten. Rattenbestrijding gebeurt op een ecologisch verantwoorde en wetenschappelijk onderbouwde manier. Op privéterrein is de eigenaar of huurder echter zelf verantwoordelijk. Op www.zonderisgezonder.be vind je nuttige tips over hoe je je woning en tuin minder interessant maakt voor ratten.

WIE BEANTWOORDT JOUW VRAGEN?

De waterloopbeheerder is het best geplaatst om je vraag te beantwoorden. De gemeente kan je zeggen tot welke categorie een waterloop behoort en dus wie de beheerder ervan is.

Je kunt dit ook zelf opzoeken. Raadpleeg www.vmm.be/contact/waterlopen of de webtoepassing op www.watertoets.be om de waterloopbeheerder te achterhalen. Ook de helpdesk van de watertoets op www.watertoets.be helpt je graag verder.

CONTACTINFO

Vlaamse Milieumaatschappij

kern Beheer en Investerings Waterlopen

Via T 1700

www.vmm.be/contact/melding-waterlopen

www.vmm.be/contact/machtiging-aanvragen

Provincie Antwerpen

Dienst Integraal waterbeleid

T 03 240 64 61

diw@provincieantwerpen.be

www.meldpuntwaterlopen.be

Provincie Oost-Vlaanderen

Dienst Waterbeleid

T 09 267 70 00

info@oost-vlaanderen.be

Provincie West-Vlaanderen

Dienst MiNaWa

T 0800 20 021

provincie@west-vlaanderen.be

Provincie Vlaams-Brabant

Dienst Waterlopen

T 016 26 70 00

water@vlaamsbrabant.be

Provincie Limburg

Dienst Water en Domeinen

T 011 23 71 11

info@limburg.be

Polders en Wateringen

Contactgegevens van de polders en wateringen zie www.vvpw.be